

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Aremark

Møtested: Aremark kommune, møterom Kommunestyresalen

Tidspunkt: 18.11.2019 kl. 09.00

Eventuelle forfall meldes til kontrollutvalgssekretariatet ved Anita Rovedal, telefon 908 55 384 eller e-post anirov@fredrikstad.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Aremark, 11.11.2019

Christin Petersen
Kontrollutvalgsleder

Sakliste

- PS 19/30   Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18.06.19
- PS 19/31   Budsjett for kontrollarbeidet 2020
- PS 19/32   Møtereglement Aremark kontrollutvalg
- PS 19/33   Kontrollutvalgets møteplan og aktivitetsplan
- PS 19/34   Prosjektbeskrivelse granskning
- PS 19/35   Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019 - IØKR IKS
- PS 19/36   Overordnet revisjonsstrategi 2019
- PS 19/37   Revisjonens oppdragsvurdering

Saksnr.: 2019/12949
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 158202/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/30

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 18.06.2019

Sekretariatets innstilling

Protokoll fra Aremark kontrollutvalg 18.06.2019 godkjennes

Våler kontrollutvalg vedtar følgende praksis for godkjenning av protokoll (møtebok):

- Forslag til protokoll sendes til medlemmene for godkjenning så snart som mulig etter møtet
- Det gis en frist for tilbakemelding. Hvis merknad(er) ikke er mottatt innen fristen, er protokollen godkjent.
- Hvis det foreligger merknad, sendes merknaden(e) over til alle som fikk utkastet i første runde med ny frist for tilbakemelding. Protokollen er godkjent så snart det ikke foreligger merknad innen siste frist.
- Protokollen sendes kommunen som sørger for at den gjøres tilgjengelig på nett
- Protokollen signeres i påfølgende møte, som minimum av leder og et annet medlem.

Vedlegg

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 18.06.2019

Saksopplysninger

Praksis i kontrollutvalget er at møteprotokollen sendes ut og godkjennes pr e-post, deretter legges den frem i påfølgende møte for formell godkjenning og signering. Minst to medlemmer, hvorav den ene er leder, må signere protokollen.

I og med at dette er første møte for nytt kontrollutvalg, legges protokollen med saken. Dette er ikke vanlig praksis, da protokollen vanligvis allerede er lest og godkjent pr. mail, samt ligger tilgjengelig på kommunens nettsider.

Følgende skal fremgå av protokollen, jfr kommuneloven § 11-4 *Møtebok*

Det skal føres møtebok for møter i alle folkevalgte organer. Med unntak av delene som er unntatt fra offentlighet, skal møteboken være tilgjengelig for allmennheten. Møteboken skal inneholde opplysninger om a) tid og sted for møtet b) hvem som møtte, og hvem som var fraværende c) hvilke saker som ble behandlet d) hvilke vedtak som ble truffet e)

avstemningsresultat. Hvis det blir vedtatt at et møte skal lukkes, skal hjemmelen for vedtaket tas inn i møteboken. Det samme gjelder for vedtak om at et medlem av organet er inhabilt eller får fritak av personlige grunner

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget om å godkjenne protokollen fra møtet 18.06.2019, samt vedta saksbehandlingsregler for godkjenning av protokoll.

Møteprotokoll

Kontrollutvalget Aremark

Møtedato: 18.06.2019,
Tidspunkt: fra kl. 09.00 til kl.
Møtested: Aremark kommune, møterom Kommunestyresal
Fra – til saksnr.: 19/19 – 19/22

MEDLEMMER	MØTT	VARAMEDLEMMER
Harald Nilsen, leder	X	
Anni Hartvigsen, <i>forfall</i>		Christin Petersen, <i>forfall</i> Terje Berg, <i>forfall</i>
Anders Brynildsen	X	

Antall stemmeberettigede fremmøtte 2 av 3.

Møtende fra administrasjonen:-
Møtende fra revisjonen: Sten Morten Henningsmoen
Møtende fra kontrollutvalgssekretariatet: Anita Rovedal

.....
Harald Nilsen
Leder

.....
Anni Hartvigsen

.....
Anders Brynildsen

Merknader

Kontrollutvalget Aremarks møte 18.06.2019

Sakliste

- PS 19/19 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21.05.2019
- PS 19/20 Prosjektbeskrivelse til forvaltningsrevisjonsprosjekt "Internkontroll og økonomistyring i Aremark kommune"
- PS 19/21 Informasjon fra revisjonen
- PS 19/22 Eventuelt

PS 19/19 Protokoll fra kontrollutvalgets møte 21.05.2019

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalget 21.05.2019 godkjennes.

Rakkestad, 12.06.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Kontrollutvalget Aremarks behandling 18.06.2019:

Leder innledet saken

Vedtak som innstilt

Kontrollutvalget Aremarks vedtak 18.06.2019:

Protokoll fra kontrollutvalget 21.05.2019 godkjennes.

PS 19/20 Prosjektbeskrivelse til forvaltningsrevisjonsprosjekt "Internkontroll og økonomistyring i Aremark kommune"

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalget vedtar prosjektbeskrivelsen til forvaltningsrevisjonsprosjekt
Internkontroll og økonomistyring i Aremark kommune

Rakkestad, 12.06.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Kontrollutvalget Aremarks behandling 18.06.2019:

Leder innledet saken

Revisjonen redegjorde for saken

Hovedfokus på økonomi, og se internkontroll gjennom det.

Vedtak som innstilt

Kontrollutvalget Aremarks vedtak 18.06.2019:

Kontrollutvalget vedtar prosjektbeskrivelsen til forvaltningsrevisjonsprosjekt *Internkontroll og økonomistyring i Aremark kommune*

PS 19/21 Informasjon fra revisjonen

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra revisjonen til orientering

Rakkestad, 12.06.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Kontrollutvalget Aremarks behandling 18.06.2019:

Leder innledet saken

Revisjonen hadde følgende info:

- Revisjonsbrev, vil bli fulgt opp ved årsregnskapet 2019
- Forvaltningsrevisjon
- Selskapskontroll
- A jour innen nyttår. Revisjonen kjøper tjenester og har kuttet på leveranselisten.
- Fusjon med Østfold kommunerevisjon.

Revisor foreslo å lukke møtet. Debatten om møtet skulle lukkes ble holdt for lukkede dører, jfr. kommuneloven § 31 a nr. 1. Møtet ble åpnet ved avstemningen.

Lukking av møtet ble enstemmig vedtatt, med hjemmel i kommuneloven § 31 nr. 2 jfr. forvaltningsloven § 13 nr. 1.

Vedtak: Kontrollutvalget vedtar å lukke møtet i sak 19/21

Revisor opplyste at gjennom avtaler de er i ferd med å inngå ser mulighet for å kunne gjennomføre oppgaver som kontrollutvalget har ønsket likevel.

Møtet ble åpnet etter forhandlingene.

Vedtak som innstilt

Kontrollutvalget Aremarks vedtak 18.06.2019:

Kontrollutvalget tar informasjonen fra revisjonen til orientering

PS 19/22 Eventuelt

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Saken legges frem uten innstilling

Rakkestad, 12.06.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Kontrollutvalget Aremarks behandling 18.06.2019:

- Utvalget fikk informasjon om status for IØKUS IKS
- Varaordførers møterett i kontrollutvalget

Kontrollutvalget Aremarks vedtak 18.06.2019:

Ikke vedtak i sak

Saksnr.: 2019/18020
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 217620/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av Kontrollutvalget Aremark	Møtedato 18.11.2019	Utvalgssaksnr. 19/31

Forslag til budsjett for kontrollarbeidet 2020

Sekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget vedtar budsjett for kontrollarbeidet for 2020 med kostnadsramme på kr. 704 007
2. Budsjett for kontrollarbeidet 2020 oversendes ordfører for videre politisk behandling. Kontrollutvalgets forslag skal følge innstillingen til årsbudsjettet, jfr. § 2 i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon*.

Vedlegg

- Samlet budsjett for kontrollarbeidet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Budsjett for indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS, vedtatt i representantskapsmøte 11.10.2019.
- Budsjett for indre Østfold kommunerevisjon IKS, vedtatt i representantskapsmøte 11.10.2019.

Saksopplysninger

Av forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2, *Kontrollutvalgets rolle i fastsettelsen av budsjettet for kontrollarbeidet* fremgår det at kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen, og at forslaget skal følge innstillingen til årsbudsjettet til kommunestyret.

I kontrollutvalgets forslag til budsjett ramme skal kontrollutvalgets egen drift og kjøp av sekretariats- og revisjonstjenester innarbeides.

Budsjettforslaget til kontrollutvalgets egen drift bygger på en forventning om møteaktivitet på i alt fem møter i 2020. Til kontrollutvalgets egen drift er det innarbeidet godtgjørelse til

leder og møtegodtgjørelse til øvrige medlemmer i tråd med reglement for godtgjørelse til folkevalgte i kommunen. Samlet vil møtegodtgjørelse inkludert pensjon og arbeidsgiveravgift utgjøre kr. 36 600,-

I forslaget er det foreslått kr. 38 000,- til kurs/opplæring, kr 2 000,- til skyss/kostgodtgjørelse mm og kr 1000,- til beverning i møtene.

Budsjettforslaget til kontrollutvalgets egen drift vil medføre en samlet kostnad på kr 77 600,-, som tilsvarer en kostnadsøkning på ca 52% sammenlignet med budsjettet for 2019, dette skyldes en økning fra tre til fem medlemmer.

Budsjett 2020 for Indre Østfold kommunerevisjon IKS og Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS er vedtatt i representantskapsmøter 11.10.2019

I henhold til budsjettvedtaket og selskapsavtalen («fordelingsnøkkelen») vil Aremark kommunes andel for sekretariattjenesten i 2020 utgjøre kr. 76 900,- Totalbudsjettet til sekretariatet er kr 1 892 500,-

Budsjettet for sekretariattjenesten må betraktes som et budsjett for første halvår, og vil bli regulert av representantskapet når eiersituasjonen er avklart. For første halvår innebærer totalbudsjettet en kostnadsøkning på omlag 3% sammenlignet med budsjettet for 2019, for Aremark kommune vil det pga. nedgang i innbyggertall bety en liten prisnedgang.

Av revisjonens totale budsjetttramme for 2020 på kr 6,9 mill. er Aremark kommunes andel kr 499 507.- + 50 000 i utført utsette revisjonstjenester. Dette utgjør en kostnadsøkning på ca. 84 % i honorar fra 2019 til 2020.

Nytt av året er at det i budsjettforslaget posteres med kr. 50 000.- i reserve til uforutsette revisjonstjenester. Bakgrunnen for dette er at revisjonen fusjoneres med et annet revisjonsselskap og innfører ny prismodell. Det er noe uklarhet om hvilket tjenesteomfang som ligger i revisjonskostnaden, og hva som eventuelt måtte forventes av tilleggsfakturering.

Prismodellen går ut på at selskapet finansieres ved at deltakerkommunene betaler sin andel av pensjonspremien, og deretter betales det for bruk av timer på oppdraget for den enkelte kommune. Hoveddelen av kostnadene fordeles etter bruk.

Selskapet skal utføre revisjon av de deltakende kommuner i henhold til kommuneloven med tilhørende forskrifter om revisjon og kontrollutvalg. Slik sekretariatet ser det innebærer det at kontrollutvalget som minimum skal få fremlagt forvaltningsrevisjon av kommuneforvaltningen, forvaltningsrevisjon i selskap og eierskapskontroll, samt oppfølging av foregående års revisjonsrapporter, men at område og omfang til dels defineres av kommunenes faktiske behov for revisjonstjenester (internkontroll) og til dels av kontrollutvalgets bestillinger. I tillegg vil det leveres risiko og vesentlighetsvurdering med planverk, samt ordinært, løpende oppdrag for regnskapsrevisjon inkludert revisors beretning for årsregnskapet.

En representant for Indre Østfold kommunerevisjon IKS vil redegjøre nærmere for budsjett 2020 i møtet.

Vurdering

For å ivareta kontrollutvalgets oppgaver fremmer sekretariatet følgende forslag til

Samlet budsjett for kontrollarbeid 2020

Kontrollutvalget:

kr. 77 600,-

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS:	kr. 76 900,-
Indre Østfold kommunerevisjon IKS	kr. 499 507,-
Avsatt reserve til uforutsette revisjonskostn.	kr. 50 000,-
Sum:	kr. 704 007,-

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget godkjenner forslaget til budsjett for kontrollarbeid for 2020, og at budsjettforslaget oversendes ordfører for videre politisk behandling jfr. § 2 i *Forskrift om kontrollutvalg og revisjon*.

Vedlegg:

Forslag til budsjett for kontroll og tilsyn 2020 Aremark						
	Tekst	vedtatt budsjett 2018	Regnskap 2018	Forslag til budsjett 2019	KUs innstilling til budsjett 2020	
	Møtegodtgjørelse	6 000	4 231,50	12 000	20 000	fra 3-5 medlemmer
	Ledergodtgjøring	11 000	11 422,00	12 000	12 000	
	Div tjenester/ovrenat	-	1 136,00	-	-	
	Tapt arbeidsfortjeneste	-	-	-	-	her må utvalget komme med innspill
	Arbeidsgiveravgift	2 468	2 215,82	3 500	4 600	
	Bevertning	500	-	500	1 000	
	Konferanseutgifter/Kurs	21 000	-	21 000	38 000	
	Telefon/bredbånd	500	-	500	500	
	Kjøregodtgjørelse	1 000	539,00	1 000	1 000	
	Reiseutgifter	500	-	500	500	
	Uforutsette utgifter revisjon				50 000	
	Kjøp av revisjonstjenester fra LØKR IKS	299 013	408 334,00	299 013	499 507	
	Kjøp av sekretariat tjenester fra LØKUS IKS	77 607	77 608,00	77 607	76 900	
	Sum	419 588	505 486,32	427 620	704 007	

Saksnr.: 2019/18020
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 217679/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/32

Møtereglement Aremark kontrollutvalg

Sekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar *Reglement for kontrollutvalget i Aremark kommune, 2019- 2023*

Vedlegg

- Reglement for kontrollutvalget i Aremark kommune, 2019- 2023

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Saksopplysninger

I henhold til ny kommunelov som trådte i kraft ved kommunens konstituerende møte etter vaglet høsten 2019, er det bestemt at folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter organets virkeområde og vedtaksmyndighet, hvilken tidsperiode organet er virksomt og eventuelle andre bestemmelser om organets virksomhet.

Sekretariatet har utarbeidet et forslag til reglement for kontrollutvalget i Aremark kommune. Utvalget står fritt til å redigere og gjøre endringer. Utkastet følger vedlagt.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å vedta et reglement for kontrollutvalget i Aremark kommune.

Reglement for kontrollutvalget i Aremark kommune

Fastsatt i kontrollutvalget **DATO**

Utkast

Innholdsfortegnelse

Generelle bestemmelser	2
Kommuneloven § 5-13. Reglement for folkevalgte organer	2
Kontrollutvalgets virkeområde og vedtaksmyndighet	2
Tidsperioden til kontrollutvalget	3
Sentrale bestemmelser om kontrollutvalgets virksomhet	3
Kontrollutvalgets møter	3
Saksplan/årsplan	4
Møteledelse	4
Sekretariatets oppgaver	5

Reglementet er avgrenset til å gjelde kontrollutvalget i Aremark kommune.

Ved konflikt med bestemmelser i kommunens overordnet møtereglement skal bestemmelser i dette reglementet vike.

Generelle bestemmelser

Kommuneloven § 5-13. Reglement for folkevalgte organer

Folkevalgte organer skal ha et reglement som fastsetter a) organets virkeområde og eventuelle vedtaksmyndighet, b) tidsperioden som organet er opprettet for, c) eventuelle andre sentrale bestemmelser om organets virksomhet.

Kontrollutvalgets virkeområde og vedtaksmyndighet

Kontrollutvalgets organisering og virksomhet fremgår av kommuneloven kapittel 22.

§ 23-1. Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til utvalget. Lederen kan ikke være medlem av samme parti eller tilhøre samme gruppe som ordføreren. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlemmer og varamedlemmer formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlemmer og varamedlemmer av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet. Medlemmer og varamedlemmer av kommunestyret eller fylkestinget er likevel valgbar
- d) medlemmer av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlemmer og varamedlemmer av kommunestyrekomité eller fylkestingskomité
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmene velges på nytt.

§ 23-2. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

- a) Kontrollutvalget skal påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) Det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret eller fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger fram enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Tausbetsplikten er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret og fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret og kommunerådet eller fylkestinget og fylkesrådet.

§ 23-5. Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I saker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg for kontrollutvalget behandler saken. Kontrollutvalget har ingen selvstendig avgjørelsesmyndighet, men har en selvstendig innstillingsrett overfor kommunestyret.

Tidsperioden til kontrollutvalget

Kontrollutvalget er valgt for kommunestyreperioden 2019-2023

Sentrale bestemmelser om kontrollutvalgets virksomhet

Kontrollutvalgets møter

Kontrollutvalget skal innkalles når lederen finner det påkrevet eller minst tre medlemmer krever det. Som hovedregel avholdes minst fem møter i løpet av året. Utvalget innkalles med minst en ukes varsel. Saksdokumentene gjøres kjent for medlemmer, varamedlemmer og andre etter kommunelovens bestemmelser, fortrinnsvis gjennom utsending på e-post. Kontrollutvalget er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er tilstede. Avgjørelse treffes med alminnelig flertall. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende.

§ 11-2. Møte

Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter.

Møter i folkevalgte organer skal holdes hvis ett av følgende vilkår er oppfylt:

- a) *Organet selv, kommunestyret eller fylkestinget vedtar det.*
- b) *Organets leder mener det er nødvendig.*
- c) *Minst 1/3 av medlemmene krever det.*

Møter i folkevalgte organer ledes av organets leder eller nestleder. Hvis begge har forfall, velges en særskilt møteleder ved flertallsvalg. Alle medlemmer kan stille spørsmål til lederen, også om saker som ikke står på sakslisten.

Om utvalget kan avholder fjernmøter jf kommuneloven § 11-7, henvises det til regelverket i kommunen.

§ 11-3. Innkalling og saksliste

Lederen av et folkevalgt organ setter opp saksliste for hvert enkelt møte. Innkalling til møtet skal sendes til organets medlemmer med rimelig varsel. Innkallingen skal inneholde en liste over de sakene som skal behandles, og dokumentene i sakene. En sak skal settes på sakslisten hvis minst 1/3 av organets medlemmer krever det.

Møtet skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, også hvis det antas at møtet vil bli helt eller delvis lukket etter § 11-5.

Sakslisten til møtet og andre motedokumenter som ikke er unntatt fra offentlighet, skal være tilgjengelige for allmennheten.

Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på den utsendte sakslisten.

Et folkevalgt organ kan fatte vedtak i en sak som ikke er oppført på sakslisten, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de motende medlemmene motsetter seg det. På tilsvarende måte kan organet fatte vedtak i en sak der saksdokumentene ikke er sendt ut sammen med innkallingen, hvis ikke møtelederen eller 1/3 av de motende medlemmene motsetter seg det

Sakslisten skal sendes sammen med sakspapirer til alle faste medlemmer, ordfører, postmottak, rådmann, revisor. Innkallingen kunngjøres på kommunens hjemmeside.

Et medlem som ikke kan møte på grunn av lovlig forfall, skal så fort som mulig melde dette med forfallsgrunn til sekretariatet, som innkaller varamedlem.

§ 11-4. Møtebok

Det skal føres møtebok for møter i alle folkevalgte organer. Med unntak av delene som er unntatt fra offentlighet, skal møteboken være tilgjengelig for allmennheten. Møteboken skal inneholde opplysninger om

- a) *tid og sted for møtet*
- b) *hvem som møtte, og hvem som var fraværende*
- c) *hvilke saker som ble behandlet*
- d) *hvilke vedtak som ble truffet*
- e) *avstemningsresultat.*

Hvis det blir vedtatt at et møte skal lukkes, skal hjemmelen for vedtaket tas inn i møteboken. Det samme gjelder for vedtak om at et medlem av organet er inhabilt eller får fritak av personlige grunner.

§ 11-5. Møteoffentlighet

Alle har rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer dersom ikke noe annet følger av denne paragrafen.

Et folkevalgt organ skal vedta å lukke et møte når det skal behandle en sak som angår en arbeidstakers tjenstlige forhold. Organet skal også vedta å lukke et møte når det behandler en sak som inneholder opplysninger som er omfattet av lovbestemt taushetsplikt.

Et folkevalgt organ kan vedta å lukke et møte hvis ett av følgende vilkår er oppfylt:

Hensynet til personvern krever at møtet lukkes.

Hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier at møtet lukkes, og det vil komme fram opplysninger i møtet som kunne ha vært unntatt fra innsyn etter offentleglova hvis de hadde stått i et dokument.

Kommunerådet eller fylkesrådet bestemmer selv om et møte i rådet skal være åpent. Hvis rådet skal behandle saker som er omtalt i andre ledd, skal møtet være lukket.

Et folkevalgt organ eller møtelederen kan vedta at en debatt om lukking av et møte skal holdes i lukket møte. En avstemning om eventuell lukking av et møte skal holdes i åpent møte

Vedtaksførhet, jf. kommuneloven § 11-9

Det folkevalgte organet er beslutningsdyktig når minst halvparten av medlemmene er til stede. Avgjørelser treffes med alminnelig flertall hvis ikke annet følger av lov. Ved stemmelikhet er lederens stemme avgjørende, dersom ikke annet følger av lov.

§ 11-10. Inhabilitet for folkevalgte

Bestemmelsene om inhabilitet i forvaltningsloven kapittel II gjelder ved behandlingen av saker i folkevalgte organer, med de særreglene som følger av denne paragrafen.

Et medlem oppfordres til å ta opp habilitetsspørsmål med kontrollutvalgets leder. Sekretariatet gis beskjed slik at det kan innkalles varamedlem. Utvalget avgjør selv spørsmålet om habilitet.

Taushetsplikt, jf. forvaltningsloven § 13

Medlemmer og ansatte som deltar i behandlingen av taushetsbelagte saker etter forvaltningsloven §13 er bundet av taushetsplikten slik denne er definert i samme lov.

Møteplan

Møteplanen settes opp for et halvt år av gangen og er samordnet slik at det sikrer en effektiv saksbehandling. Møteplanen skal kunngjøres på en hensiktsmessig måte, fortrinnsvis på kommunens hjemmeside. Møte avholdes når lederen eller 1/3 av det folkevalgte organets medlemmer krever det.

Saksplan/årsplan

For et år om gangen skal utvalget få forelagt en plan til orientering for saker/saksområder/tema som er lovpålagt for utvalget og som utvalget ønsker å ta opp, og i hvilket møte i henhold til møteplanen. Årsplanen skal være retningsgivende for sekretariatets prioriteringer og forberedelse av saker. I hvert møte skal sekretariatet i tillegg ved behov orientere om saker som er kommet inn og som er under forberedelse til utvalget. Det skal vektlegges å trekke de folkevalgte tidlig inn i saksområdene. Saksplanen ajourføres løpende med innkomne saker og når de planlegges for behandling.

Møteledelse

Møtet ledes av kontrollutvalgets leder eller nestleder. Møtet avvikles i henhold til god møteskikk for folkevalgte organer. Alle avklaringer om gjennomføring av møtet, vedtas av utvalget selv med alminnelig flertall hvis ikke annet følger av lov. Har leder eller nestleder av utvalget forfall velges det en ordstyrer.

Når medlemmene tar del i ordskiftet, bør medlemmene holde seg til saken som ordskiftet gjelder. Det må ikke sies noe som krenker eller er diskriminerer forsamlingen, noen av medlemmene eller andre. Det skal ikke lages støy som uttrykk for misnøye eller bifall.

Møtelederen skal sørge for å opprettholde god orden under møtet. Det er god skikk og praksis at medlemmene ber om ordet og at det føres talerliste. Møteleder skal se til at de som har ordet ikke avbrytes eller forstyrres. Hvis tilhørere ved meningsyttringer eller på en annen måte forstyrrer ordskiftet, eller for øvrig opptrer på en måte som strider mot god orden, kan møtelederen la tilhørerplassene tømmes eller vise tilhøreren ut.

Forslag til vedtak i en sak kan ikke settes fram av andre enn utvalget selv eller av sekretariatet. Medlemmer som vil fremme forslag i saken skal skriftlig nedtegne forslaget og levere det til sekretariatet enten før eller under møtet.

Avstemningen kan iverksettes enten ved stilltiende godkjenning når ingen uttaler seg mot et forslag som lederen setter fram, eller ved at møtelederen oppfordrer medlemmene som er mot et forslag til å rekke opp hånden.

Sekretariatets oppgaver

Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS har sekretariatfunksjon for kontrollutvalget. Indre Østfold Kontrollutvalgssekretariat IKS skal ivareta alle sider av saksbehandlingen for de saker som kontrollutvalget skal behandle og selv ønsker å ta opp. Sekretariatet skal påse at vedtak gjort av kontrollutvalget blir videreformidlet til rette instans.

§ 23-7 Sekretariatet

Kommunestyret og fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som tilfredsstillende utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges

- a) til ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget*
- b) den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen*
- c) medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.*

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv sekretariat for kontrollutvalget etter innstilling fra kontrollutvalget.

Saksnr.: 2019/18020
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 217645/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/33

Kontrollutvalgets møteplan og aktivitetsplan 2020

Sekretariatets innstilling

Med forbehold om at endringer kan forekomme, vedtar kontrollutvalget aktivitetsplanen og setter opp følgende møtedager for første halvår 2020:

1. møte: 04.02.2020 kl. 08:30
2. møte: 05.05.2020 kl. 08:30
3. møte: 09.06.2020 kl. 08:30

Vedlegg

- Aktivitetsplan 2020 for kontrollutvalget i Aremark

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Møteplan

I kommuneloven § 11-2. *Møte* fremgår følgende:

Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter. Møter i folkevalgte organer skal holdes hvis ett av følgende vilkår er oppfylt: a) Organet selv, kommunestyret eller fylkestinget vedtar det, b) Organets leder mener det er nødvendig. c) Minst 1/3 av medlemmene krever det.

Av praktiske grunner innstiller sekretariatet på at utvalget fastsetter møteplan for et halvår av gangen. Møteplanen skal være samordnet med annen møtevirksomhet i kommunen slik at den sikrer effektiv saksbehandling.

Aktivetsplan

Kontrollutvalget skal gi uttalelse om kommunens årsregnskap, utarbeide planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll, sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon og selskapskontroll og rapportere til kommunestyret om gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller. Kontrollutvalget skal se til at revisjonsmerknader blir fulgt opp, at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak og at kommunestyrets merknader til forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller blir fulgt opp. I tillegg skal kontrollutvalget påse at kommunen har en forsvarlig revisjonsordning; både når det gjelder regnskaps- og forvaltningsrevisjon.

For å sikre at kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver blir ivaretatt, samt for å holde kontinuitet og oversikt over sakene, utarbeides det hvert år en aktivitetsplan/årsplan for kontrollutvalgets aktivitet og oppgaver. Planen er et «levende» dokument, og saker og oppgaver vil legges til utover året, avhengig av revisjonens leveringer og hendelser som måtte oppstå.

Det har tradisjonelt vært lagt opp til fem møter i året for kontrollutvalget i Aremark. Imidlertid vil sakstilfanget påvirke møteaktiviteten, det må derfor tas høyde for at aktivitetsplanen kan endres underveis. Planen følger vedlagt.

Vurdering

I innstillingen er det foreslått tre møter for første halvår 2020. Aktivitetsplanen gir et grunnlag for hvordan utvalget kan planlegge arbeidet gjennom året, hvor mange møter kontrollutvalget bør holde, samt innholdet i disse.

Av praktiske hensyn er sekretariatets forslag til vedtak er satt opp med konkrete dager, slik at hensyn saksbehandling, møteplaner for øvrige kontrollutvalg, frister, ferieavvikling m.m. er ivaretatt.

Kontrollutvalget står fritt til å endre tidspunkt, sette opp nye møter eller å avlyse allerede berammede møter (så lenge innkalling ikke er sendt ut).

Aktivitetsplan for kontrollutvalget 2020

Aremark

JAN/FEB	APRIL/MAI	JUNI	SEPT	NOVEMBER
Årsmeldingen til kontrollutvalget 2019 Orientering om budsjett	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet for 2019 Rådmannen orienterer om regnskapet Revisjonen orienterer om revisjonsberetningen Orientering om skatteregnskapet 2018	Påseansvaret: Revisjonens habilitetsvurdering, ressurser og tidsbruk og overordnet revisjonsstrategi regnskapsrevisjon Møteplan for 2. halvår		Møteplan for første halvår 2021 Budsjett for kontrollarbeidet 2021

Forvaltningsrevisjon, oppfølginger og selskapskontroll 2020		Særlig oppfølging/saker:
SKK	Innkjøps samarbeidet Indre Østfold	Byggeprosjekter: Skole og VA anlegg. Følg opp KST-vedtak Legge fram FM tilsynsrapport: <i>Administrative systemer på kommunalområdet undervisning, oppvekst og kultur i Halden</i> ref 19/4 Nummerert brev – følg opp i årsregnskapsavlegg. 2019 Gransking – Aremark kommune
FVR	Internkontroll og økonomistyring	
FVR	Tekniske tjenester (2020)	
OPPF	Grunnskole – tiltak mot mobbing	
	Revisjonsplan 2019-2020 vedtatt 27.09.18 KST, PS 73/18	

Tilsynsrapporter:

Kommunestyremøter:

Saksnr.: 2019/12949
Dokumentnr.: 6
Løpenr.: 162609/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Ida B. Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/34

Prosjektbeskrivelse - Granskning

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Kontrollutvalget vedtar prosjektbeskrivelsen *Granskning – Aremark kommune*, og ber revisjonen holde kontrollutvalg og sekretariat løpende orientert underveis i prosjektet.

Sammendrag

I kontrollutvalgsmøte 27.11.2018 fremla IØKR IKS opplysninger som kontrollutvalget ønsket å undersøke nærmere.

Kontrollutvalget oversendte saken til kommunestyret og kommunestyret i Aremark som vedtok at *Saken sendes tilbake til kontrollutvalget som må løse utredningen innenfor egne budsjettammer*. Vedtaket ses i lys av brev fra Indre Østfold kommunerevisjon IKS av 18.06.2019 hvor det fremgår at *IØKR IKS tilbyr å finansiere og gjennomføre undersøkelsene for kontrollutvalget*.

Vedlegg

- Prosjektbeskrivelse – Granskning Aremark kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyrevedtak 66/19, 20.06.2019

Saksopplysninger

Aremark kontrollutvalg har i bestilling til revisjonen bedt om en prosjektbeskrivelse for en utredning/undersøkelse/kartlegging som skal omhandle:

- Oppmåling av ordførers eiendom(er)
- Anskaffelsesprosessen i tilknytning til valg av boliger for flyktninger i Aremark kommune og om oppussing av boligen

Revisjonen har levert en prosjektbeskrivelse til en granskning med følgende problemstillinger:

1. Har ordfører misbrukt sin stilling for å få gjennomført oppmåling av sitt private hytteområde på bekostning av andre?
2. Ble leiekontrakt for leie av «ordførers mors hus» inngått i tråd med lov og forskrift for offentlige anskaffelser?
3. Ble oppussingen av dette huset belastet kommunale budsjetter?

Utvalget har også gitt signaler om at det er ønskelig med vurderinger rundt etikk, rolleforståelse og kultur, særlig mellom politisk nivå og administrasjon. Prosjektbeskrivelsen legger ikke opp til at dette vil bli vurdert i granskningen da disse spørsmålene tilhører rammen for forvaltningsrevisjon.

Prosjektplanen inneholder forslag til problemstillinger, premisser for granskningen; i dette tilfellet innebærer det at prosjektet vil gjennomføres av en av tilbyderne revisjonen har rammeavtale med, samt avgrensinger og forventet tidsramme.

Prosjektbeskrivelsen gjennomgås og godkjennes i møtet, slik at kontrollutvalget som bestiller har mulighet til å forme prosjektet i samarbeid med revisjonen.

For at den endelige leveransen skal være i samsvar med utvalgets forventninger er det avgjørende at utvalget får anledning til å komme med innspill, samtidig som revisjonen gis anledning til å avstemme utvalgets forventninger med det som realistisk lar seg undersøke og kontrollere.

Vurdering

Etter sekretariatets vurdering gir prosjektbeskrivelsen en god beskrivelse av hva granskningen vil innebære og hva som kan forventes å få undersøkt. Slik sekretariatet ser det vil en granskning slik den her presenteres gi svar på de spørsmålene kontrollutvalget ønsker å få undersøkt, og kontrollutvalget anbefales å vedta den fremlagte prosjektbeskrivelsen. Samtidig er det viktig at kontrollutvalget fremmer egne synspunkt og vurderinger til revisjonen i møtet, slik at disse innspillene kan tas med videre i arbeidet med prosjektet.

PROSJEKTBEKRIVELSE

Gransking - Aremark kommune»

---

1. BAKGRUNN FOR GRANSKINGEN

I forbindelse med arbeidet med rapport «Kartlegging 2 stk. byggeprosjekter i Aremark kommune - Rehabilitering av Aremark skole og VA-prosjekter», ble det i ett av intervjuene som revisjonen gjennomførte fremført to påstander rettet mot kommunens ordfører.

I notat, oversendt kontrollutvalgssekretariatet 17.01.2019, redegjorde revisjonen for de to påstandene som var fremsatt. Påstandene var som følger (direkte sitat fra verifisert intervju):

1. «*NN informerte revisjonen om at politikere ofte kontaktet NN direkte. NN opplevde blant annet at ordfører Geir Aarbu kom innom og jobbet for egen sak – oppmåling på egen eiendom (privat hytteområde). Revisjonen spurte om ordfører misbrakte sin stilling i dette tilfellet? Ja, sier NN. Dette fordi Aarbus oppmålingsforretning ble prioritert fram i «køen» på bekostning av andre.»*
2. «*Revisjonen fikk også vite at ordførerens mors hus (det er i dag ordføreren som eier dette huset) ble malt av ansatte i Aremark kommune (det skulle leies ut til flyktninger der).»*

Basert på disse to påstandene, samt kontrollutvalgssekretariatets bestilling datert 11.07.2019, foreslår revisjonen følgende problemstillinger for denne granskingen:

2. GRANSKINGENS PROBLEMSTILLINGER:

1. Har ordfører Geir Aarbu misbrukt sin stilling for å få gjennomført oppmåling av sitt private hytteområde på bekostning av andre?
2. Ble leiekontrakt for leie av «ordførerenes mors hus» inngått i tråd med lov og forskrift for offentlige anskaffelser?
3. Ble oppussingen av dette huset belastet kommunale budsjetter?

3. PREMISER FOR GRANSKINGEN

Indre Østfold kommunerevisjon har inngått rammeavtale for kjøp av forvaltningsrevisjonstjenester, eierskapskontroller og hendelsesbaserte undersøkelser. IØKR har til hensikt å benytte seg av eksterne tjenester for å besvare granskingens problemstillinger.

Prosjektet vil utlyses som en mini-konkurranse blant de tre tilbyderne som IØKR har inngått rammeavtale med. Beregnet timebruk vil avhenge av tilbydernes vurdering av hvor mye ressurser som trengs for å besvare problemstillingene på en tilfredsstillende måte. Tilbyderen med den laveste prisen vil bli tildelt oppdraget

I brev fra Indre Østfold kommunerevisjon IKS datert 18.06.2019, sies det at «IØKR har drøftet saken på nytt og vil tilby å finansiere og å gjennomføre undersøkelsen for kontrollutvalget».

4. UTDYPING AV PROSJEKTET:

Detaljert utarbeidelse av de kontrollhandlingene som skal gjennomføres i granskingen overlates til den tilbyder som får oppdraget. Revisjonen forutsetter likevel som et minimum at granskingen vil bli gjennomført basert på intervjuer med aktuelle personer, samt dokumentanalyser. Det bør også vurderes om det er nødvendig å be om innsyn i e-mail korrespondanse og sms - korrespondanse.

Intervjuene skal verifiseres av intervjuobjekt, før de brukes i granskingsrapporten.

Kommunelovens §78 pkt.6 sier at revisor uten hinder av taushetsplikt kan kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som revisor finner nødvendige i kommunen, for å gjennomføre tilsyn og kontroll. Dette innebærer at tidligere ansatte og eksterne konsulenter ikke kan pålegges å stille opp til intervju og dele informasjon med revisjonen.

6. AVGRENSING AV PROSJEKTET

Granskingen avgrenses til nevnte problemstillinger. Revisjonen har valgt å avgrense granskingen på en slik måte at den fokuserer på de fremkomne påstandene som lå til grunn for kontrollutvalgets opprinnelige behandling av saken.

Revisjonen har valgt begrepet «gransking» for å beskrive dette prosjektet. I kontrollutvalgsboken beskrives gransking bl.a. slik: *Gransking blir gjerne forklart som en utredning hvor formålet er å avklare faktiske forhold og analysere årsaker, blant annet om det er begått feil av en eller flere enkeltpersoner. Noen granskningsoppdrag omfatter også en vurdering av eventuelt ansvar på individnivå.*

Revisjonen oppfatter at en gransking er hensiktsmessig i dette tilfelle, nettopp for å avklare faktiske forhold i saken, og bekrefte eller avkrefte påstander om at feil er begått av enkeltpersoner.

Det står også videre i kontrollutvalgsboken om gransking:

For å bestemme om det bør gjennomføres en gransking, må en først avklare at saken ikke omfattes av ordinær revisjon (regnskapsrevisjon eller forvaltningsrevisjon). En må se nærmere på hva slags forhold saken gjelder. Mens for eksempel iverksetting av forvaltningsrevisjoner ofte skjer på bakgrunn av en generell risikovurdering, vil en gransking være knyttet til en konkret hendelse eller konkret mistanke om at det foreligger et brudd på regelverket. En vil i større grad ha sett tegn til eller fått kunnskap om at det faktisk forekommer et regelbrudd. Slike saker vil ofte initieres ved at kontrollutvalget får informasjon fra revisjonen, gjennom tips/varsling fra ansatte i kommunen, innbyggere og/eller media. I tilfeller der det er snakk om varsling, skal kommunen sikre varslers rett til vern mot gjengjeldelse.

Blant annet på bakgrunn av den avgrensningen kontrollutvalgsboken gjør mellom forvaltningsrevisjon og gransking, har ikke revisjonen lagt opp til innenfor denne granskingen, å avklare eller konkludere på mer overordnede forhold som f.eks. generell kultur for samarbeidet mellom politikere og administrasjon, generell anskaffelsespraksis, eller generell praksis i forbindelse med oppmålingsforretninger. Dersom kontrollutvalget ønsker slik overordnet/systembasert vurdering av kommunens virksomhet, tilhører dette innenfor rammen av forvaltningsrevisjon.

Revisjonen har avgrenset granskingen og utformet den på en måte som vi mener sikrer et omfang av kontrollhandlingene som er tilstrekkelig for å kunne gi pålitelige svar på problemstillingene.

7. PROSJEKTORGANISASJON

Intern prosjektleder:	Fagansvarlig forvaltningsrevisor Frank W. Larsen	
Prosjektgruppe:	Ekstern konsulent	
Prosjektperiode:	Fra: Oktober 2019	Til: Desember 2019
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget og kommunestyret i Aremark kommune.	
Initiativtaker:	Kontrollutvalg og kommunestyre i Aremark kommune.	

Saksnr.: 2019/12949
Dokumentnr.: 7
Løpenr.: 173847/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/35

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019 - IØKR IKS

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalget tar *Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019* for Aremark kommune til orientering.

Rakkestad, 29.08.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019, Aremark kommune», 15.08.2019

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Selskapsavtale for IØKR IKS
- Plan for forvaltningsrevisjon 2017-2018
- Plan for forvaltningsrevisjon 2019
- Overordnet revisjonsstrategi 2019
- Plan for selskapskontroll 2017-2020

Saksopplysninger

Revisjonen legger fram «*Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019*», som gir en fremstilling over samlede ressurser, oppgaver og planlagt tidsbruk til tjenesteproduksjon i den enkelte eierkommune. Planlagte ressurser og tidsbruk i Aremark i 2019 er tilsvarende som for 2018. Beregning av timer (og timespris) fremgår ikke av planen, men disse ble presentert for kontrollutvalget i møte i november 2018. Sekretariatet forutsetter at denne beregningen fortsatt er lagt til grunn. Det vises forøvrig til planen med vedlegg som følger saken.

Påseansvaret overfor revisjonen er en sentral oppgave for kontrollutvalget, jfr. forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 4. Utover at revisjonen rapporterer til kontrollutvalget i møtene i fast sak «Informasjon fra revisjonen», legges dokumentene *Planlagte ressurser og tidsforbruk*, *Revisjonsstrategi*, *Oppdragsvurdering og Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetserklæring* fram for kontrollutvalget slik at kontrollutvalgets påseerrolle kan utøves.

I praksis vil det si at kontrollutvalget gjennom dialog og rapportering må danne seg en oppfatning av om kommunen har en forsvarlig revisjonsordning.

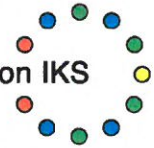
Kontrollutvalgets påseansvar innebærer å påse at:

- Revisjonen skjer i samsvar med lover, regler og god kommunal regnskapsskikk
- At revisor oppfyller krav til uavhengighet og kvalifikasjoner
- At revisjonen følger eventuelle avtaler inngått mellom revisor og kontrollutvalget
- At det årlig blir utført forvaltningsrevisjon
- At forvaltningsrevisjon skjer i henhold til regelverkets krav
- At det gjennomføres selskapskontroll

Kontrollutvalget skal ha en oppfatning av om revisjonen utføres i tråd med lover, forskrifter, god revisjonsskikk og eventuelle instruksjoner eller avtaler mellom revisor og kontrollutvalget. Revisor bærer selv det faglige ansvaret for gjennomføringen av revisjonen. Det er også opp til revisor å definere innholdet i og omfanget av revisjonsarbeidet.

Vurdering

Kontrollutvalget anbefales å ta «Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019» til orientering.

Planlagte ressurser og tidsforbruk 2019

Regnskapsrevisjon
Forvaltningsrevisjon
Selskapskontroll

Aremark kommune

2019

INNHALDSFORTEGNELSE:

1. INNLEDNING:	2
1.1 Dokumentets formål	2
1.2 Revisjonsselskapet	2
2 RESSURSER	2
2.1 Stillingshemler og samlet ressurs	2
2.2 Tidsressurser i Aremark kommune	2
2.3 Organisasjonskart	2
2.4 Kompetanse	3
2.5 Uavhengighet	3
3 ARBEIDSOPPGAVER	3
3.1 Kommunelovens bestemmelser	3
3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver	3
3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i IØKR	4
4 OPPSUMMERING	4
VEDLEGG;	
1. Organisasjonskart per – 14.08.2019	
2. Tjenesteleveranser, IØKR IKS	

1. INNLEDNING:

1.1 Dokumentets formål

Hovedformålet med dette dokumentet er å gi en oversiktlig dokumentasjon over samlede ressurser oppgaver og tidsforbruk i revisjonsselskapet og i den enkelte eierkommune. En mer detaljert gjennomgang av risikovurdering, vesentlighet, ressurser, forvaltningsrevisjonsprosjekter og selskapskontroll, er å finne i følgende dokumenter:

- "Overordnet revisjonsstrategi" planperiode 01.05.2019 til 30.04.2020
- "Revisjonsplan for forvaltningsrevisjon" planperiode 2019-2020 (planen ble vedtatt høsten 2018)
- "Plan for selskapskontroll" planperiode 2017-2020 (planen ble vedtatt høsten 2016)

Dokumentene er obligatoriske for hver kommune.

1.2 Revisjonsselskapet

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS (IØKR IKS), er et selskap etablert for å levere revisjonstjenester, til eierkommunene Aremark, Askim, Eidsberg, Hobøl, Marker, Rakkestad, Rømskog, Skiptvet, Spydeberg, Trøgstad og Våler. Selskapet har kontorsted i Rakkestad og vår adresse er Industriveien 6, 1890 Rakkestad. Selskapet leverer regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll.

2 Ressurser

2.1 Stillingshjemler og samlet ressurs

Revisjonsselskapet har 11 årsverk. Det er for tiden 5 kvinner og 6 menn. Planlagt total ressurs for 2019 er:

Timer regnskapsrevisjon kommuner	Totalt	6850	Timer
Timer forvaltningsrevisjon/selskapskontroll kommuner	Totalt	5255	Timer
Timer fellesråd/sokn + selskaper	Totalt	1375	Timer
Administrasjon/ledelse	Totalt	1340	Timer
Andre oppgaver blant ansatte	Totalt	150	Timer
Sum eksterne timer	Totalt	14970	Timer

Selskapet selv, og standardene vi arbeider etter, setter strenge krav til intern kvalitetskontroll, jfr. standarden ISQC-1. Begge fagområdene, forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon, har innarbeidet i sine planer, ressurser til intern kvalitetssikring. I tillegg timer til obligatorisk faglig oppdatering, reisetid ol.

2.2 Tidsressurser i Aremark kommune

Tidsressurs i Aremark kommune revisjonsåret 2019	
Revisjon av kommuneregnskapet	214 timer
Forvaltningsrevisjon/selskapskontroll	164 timer
Totalt tid	378 timer

2.3 Organisasjonskart

Se vedlegg 1 til dette dokument

2.4 Kompetanse

Revisjonsenheten har samlet kompetanse som dekker de lovpålagte oppgaver innen revisjon, forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Våre ansatte har utdanning innen revisjon, statsvitenskap, psykologi, samfunnsgeografi, spesialpedagogikk og økonomi. Alle ansatte innen forvaltningsrevisjon har kompetanse i generell og spesiell forvaltningsrett. Våre ansatte innehar samlet mange års real kompetanse innen offentlig revisjon. Oppdragsansvarlig revisor plikter å gjennomføre minst 105 timer med faglig ajourhold i løpet av hver 3-års periode. Øvrige ansatte skal i løpet av samme periode ha minst 63 timer til etter- eller videreutdanning.

2.5 Uavhengighet

KL § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 6 omhandler krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Kravet til uavhengighet og objektivitet gjelder alle som foretar revisjon. Det påhviler derfor alle som utfører revisjon å foreta en løpende vurdering av sin uavhengighet. Bestemmelsene gjelder alle som utfører revisjon for kommunen.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har etablert rutiner som sikre at alle ansatte har fokus på sin egen uavhengighet til de oppdrag som den enkelte reviderer. Selskapet har fokus på vår væremåte og oppførsel, som sikrer profesjonalitet og objektivitet opp mot våre oppdragsgivere. Det er etablert etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

Uavhengigheten til oppdragsansvarlig revisors og de revisorer som arbeider opp mot Aremark kommune er vurdert og funnet i orden. Egenvurderingen av oppdragsansvarlig revisor (distriktsrevisor), legges frem for kontrollutvalget til behandling i 2019.

3 Arbeidsoppgaver

3.1 Kommunelovens bestemmelser

I kommunelovens § 78 heter det bl.a.

- Revisjon av kommunal og fylkeskommunal virksomhet skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk.
- Revisjonsarbeidet skal omfatte regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Egne bestemmelser om selskapskontroll finner man i kommunelovens § 80.

3.2 Nærmere om revisjonens arbeidsoppgaver

Revisjonens arbeidsoppgaver kan kort oppsummeres slik:

- Regnskapsrevisjon
  - Vurdering av økonomisk intern kontroll
  - Regnskapsbekreftelse
  - Misligheter
- Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder:
  - Forvaltningen bruker ressurser til å løse oppgaver som samsvarer med kommunestyrets vedtak og forutsetninger,
  - Forvaltningens ressursbruk og virkemidler er effektive i forhold til målene som er satt på området,
  - Regelverket etterleves,

- Forvaltningens styringsverktøy og virkemidler er hensiktsmessige,
- Beslutningsgrunnlaget fra administrasjon til de politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav,
- Resultatene i tjenesteproduksjon er i tråd med kommunestyrets forutsetninger og/eller om resultatene for virksomheten
- Selskapskontroll:
  - Er et middel for å påse at forvaltningen av kommunens eierinteresser fungerer tilfredsstillende i henhold til kommunestyrets vedtak og forutsetninger og i henhold til aktuelle lover og regler.
- Eierskapskontroll:
  - Er å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, utøver myndigheten slik det er fastsatt i den aktuelle virksomhetsloven samt ivaretar kommunens interesser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger.
- Representere i kontrollutvalg og kommunestyre.

3.3 Oversikt over tjenesteproduksjonen i LØKR

Spesifikasjon av tjenesteproduksjon, Se vedlegg 2.

4 OPPSUMMERING

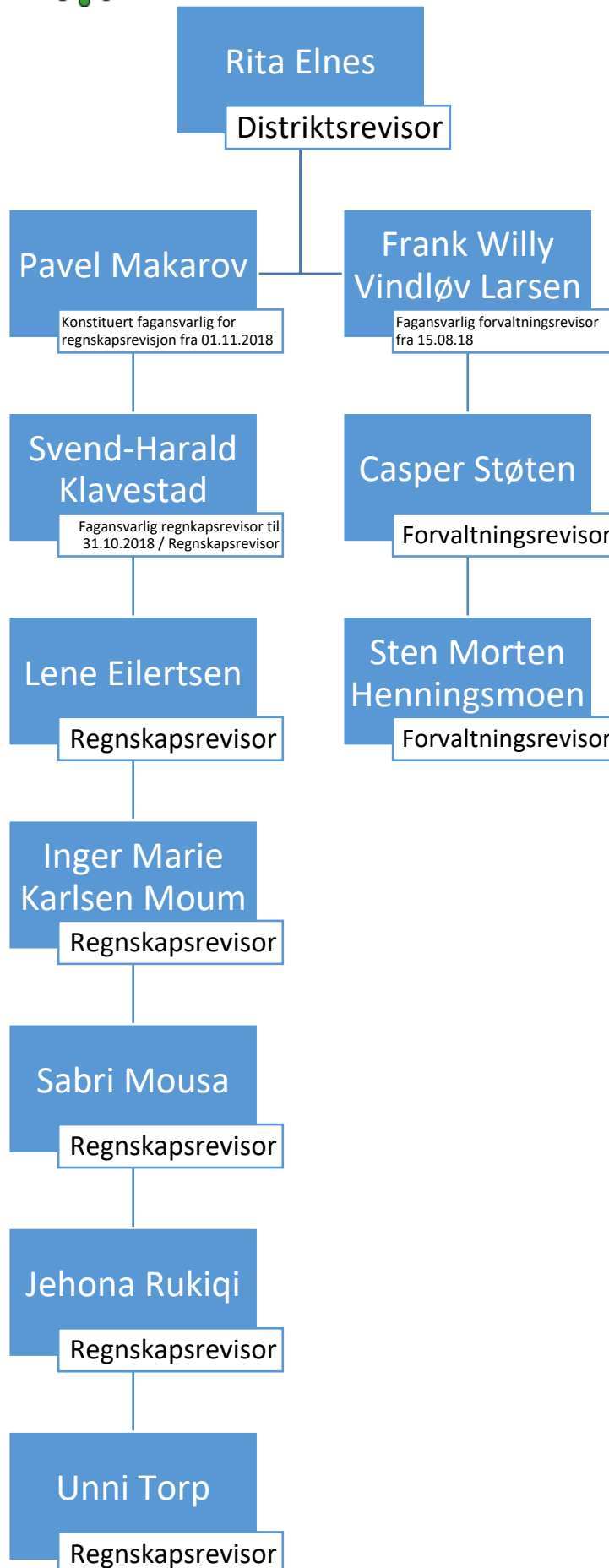
Hovedressursene i vår tjenesteproduksjon er knyttet til de forutsetninger som ligger til grunn for vedtatt budsjett. Selskapet har til en hver tid fokus på effektiv ressursbruk og kostnadsbesparelser. Ressursbruken planlagt i dokumentene plan for forvaltningsrevisjon, overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjonen og plan for selskaps- og eierskapskontroll vil gjennom året være til faglige vurdering. Hvis spesielle forhold skulle oppstå vil omprioriteringer blir gjort innfor de ressurser som er planlagt, og iht til de faglige standarder som settes til vårt arbeid.

Rakkestad, 15. august 2019

Pavel Makarov

so. Rita Elnes
Distriktsrevisor

Vedlegg 2

Oversikt over tjenesteleveranse IØKR IKS:

- 1. Regnskapsrevisjon - løpende revisjon og årsoppgjørrevisjon**
  - a. Revisjonsstrategi, kartlegging/testing intern kontroll og regnskapsbekreftelse**
    - i. Lønnsområdet
    - ii. Innkjøpsområdet
    - iii. Driftsmiddelområdet (investeringer)
    - iv. Finansområdet
    - v. Overføringer
    - vi. Salgsområdet
    - vii. Likviditetsområdet
  - b. Evaluering og oppfølging**
- 2. Forvaltningsrevisjon**
  - a. Overordnet analyse
  - b. Utarbeidelse av prosjektbeskrivelser
  - c. Revisjonsplan
  - d. Forvaltningsrevisjonsprosjekter
  - e. Oppfølgingsrapporter
  - f. Spørreundersøkelser (Questback)
  - g. Kurs/foredrag
- 3. Revisors uttalelse, attestasjon av prosjektregnskap - refusjonskrav**
  - a. Staten og andre instanser krever attestasjon av kommunens bruk av eksterne midler
- 4. Attestasjon av moms. kompensasjon**
  - a. Kommuner
  - b. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
  - c. Interkommunale selskaper
  - d. Barnehager
- 5. Gjennomføring av selskaps-/eierskapskontroller**
  - a. Offentlig heleide AS og IKS i eierkommunene
- 6. Revisjon av andre regnskaper (egne retts-subjekter)**
  - a. Kirkelige fellesråd/menighetsråd
  - b. Interkommunale selskaper
  - c. Stiftelser
  - d. Fond
  - e. Legater

- f. Foreninger
- g. UI-regnskaper
- h. Interreg prosjekter

7. Rådgiving

8. Kurs

- a. Interne og eksterne kurs

9. Deltakelse i møter

- a. Den enkelte kommune – kontrollutvalg og kommune-/bystyre
- b. Samordningsforum – Fylkesmannen i Østfold
- c. Andre, på forespørsel
  - i. Rådmannsforum, Regionrådet ol.

Saksnr.: 2019/12949
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 162164/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/36

Overordnet revisjonsstrategi 2019

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalget tar *Overordnet revisjonsstrategi 2019 – Aremark kommune* til orientering.

Rakkestad, 29.08.2019
Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

Vedlegg

- Overordnet revisjonsstrategi 2019 – Aremark kommune

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv FOR -2004-06-15-904
- Forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner FOR – 06-15-905
- Revisjonsstandard ISA 300 og Revisjonsstandard ISA 315

Saksopplysninger

Revisor skal planlegge revisjonsarbeidet slik at revisjonen blir utført på en effektiv og faglig sikker måte og i tråd med bestemmelser i lov, forskrift og anvendt revisjonsmetodikk. Overordnet revisjonsstrategi skal bidra til å sikre at:

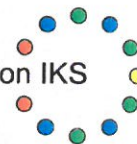
- Viktige revisjonsområder blir satt i fokus (Risiko og vesentlighet)
- Mulige problemer / områder identifiseres så tidlig som mulig
- Det tilegnes tilstrekkelig kunnskap om kommunes virksomhet

Planen (revisjonsåret) går fra 01.05.2019 til 30.04.2020. Totalt antall timer til regnskapsrevisjon i kommunen er for 2019 tilsvarende som for 2018.

Vurdering

Det vises til innhold og vurderinger i *Overordnet revisjonsstrategi 2019 Aremark kommune*. Revisjonsstrategien anses å oppfylle kravene for sikre at obligatoriske oppgaver blir utført og for å kunne bekrefte regnskapet og avgj revisors beretning.

Revisjonen vil være til stede i møtet og kan svare på spørsmål fra utvalget.

REGNSKAPSREVISJON

AREMARK

2019

Overordnet revisjonsstrategi

Innhold

1. Innledning	3
2. Karakteristiske trekk ved oppdraget	3
3. Revisjonens vurdering.....	3
4. Gjennomføring og ressurser	4
4.1 Revisjonsteam og ressursinnsats	4
4.2 Revisors ressurser og kvalifikasjoner	4
4.3 Revisors uavhengighet og objektivitet	4
5. Risikovurdering og vesentlighet.....	5
5.1 Risiko.....	5
5.2 Foreløpig identifisering av områder der det kan foreligge høyere risiko	5
5.3 Vesentlighet	5
6. Revisjonsplan	6
6.1 Regnskapsrevisjon	6
6.2 Attestasjoner	6
6.3 Annet	6
7. Oppsummering	7

1. Innledning

I henhold til ISA 300 – «Planlegging av revisjon av et regnskap», skal kommunerevisor sikre at obligatoriske oppgaver blir utført og at arbeidet skjer på en måleffektiv og rasjonell måte. Revisor skal utarbeide en overordnet revisjonsstrategi som beskriver revisjonens innhold, når den skal utføres og angrepsmåte, samt gir veiledning for utarbeidelsen av revisjonsplanen. Planleggingen skal omfatte alle oppdrag, enheter og områder, og bidra til at risikoområder blir avdekket så tidlig som mulig og viet nødvendig oppmerksomhet slik at det utføres effektive og rasjonelle revisjonshandlinger i tilstrekkelig omfang. Videre skal planleggingen bidra til å sikre de nødvendige ressurser og en god oppgavefordeling.

2. Karakteristiske trekk ved oppdraget

Årsregnskapet omfatter kommunens virksomhet. Kommunen deltar også i interkommunale selskap, disse utarbeider egne regnskap som blir revidert særskilt.

Det er komplekse regelverk som gjelder for alle forvaltningsområdene i en kommune. De fleste aktivitetene er regulert i lov- og forskrift, og eventuelt endringer i lovverk, statlige pålegg og lignende vil påvirke kommunen. Rammevilkårene er etter vår vurdering ikke sterkt endret fra 2018 til 2019.

Indre Østfold kommunerevisjon IKS har revidert kommunen over lang tid, og har opparbeidet seg god kunnskap om oppdraget.

3. Revisjonens vurdering

Aremark kommune har en flat organisering med 4 virksomhetsledere, en økonomisjef og en ny rådmann fra 2018 som nå har sluttet.

Økonomiavdelingen er liten og vil være sårbar ved fravær.

Aremark kommune har hatt lavere mindreforbruk i de siste årene. Disposisjonsfond er liten i forhold til uforutsette negative endringer.

Samlet er investeringer i anleggsmidler budsjettert med ca. 39 mill. for 2019 (16 mill. for 2018). De største investeringene som er budsjettert i 2019 er investeringer knyttet til Skodsberg renseanlegg.

Revisjonen har foretatt kartlegging av to byggeprosjekter i Aremark kommune i 2018.

Kartleggingsrapporten viste stor budsjettoverskridelse, brudd på regel om offentlige anskaffelser og mangel på rutiner for oppfølging av investeringsprosjekter.

Aremark kommune har høy lånegjeld som følge av investeringer i de siste årene. Dette vil gjøre kommunen mer utsatt for rente endringer og kan redusere handlingsrommet kommunen har.

4. Gjennomføring og ressurser

Revisjonsåret går fra 1. mai 2019 - 30. april 2020. Nedenstående tabell viser hvorledes arbeidet tidsmessig fordeles i løpet av året:

Regnskapsrevisjon 2019/2020													
	mai	juni	juli	aug	sep	okt	nov	des	jan	feb	mar	apr	
1. Planlegging, oppstart nytt år													
2. Identifisering av risiko													
3. Kartlegging, testing av kontroller													
4. Substanshandlinger													
5. Årsoppgjørrevisjon													
6. Attestasjoner													

4.1 Revisjonsteam og ressursinnsats

- Sabri Mousa – Kontaktperson
- Rita Elnes – distriktsrevisor, oppdragsansvarlig revisor
- Pavel Makarov - oppdragsansvarlig revisor
- Svend-Harald Klavestad, Unni Torp, Lene Eilertsen, Inger Marie Karlsen-Moum, Jehona Rukiqi – Medarbeidere

Totalt antall budsjetterte timer: **214 timer**

Ressursinnsatsen omfatter:

- Regnskapsrevisjon bl.a. planlegging, løpende revisjon, internkontroll, årsoppgjør, budsjettoppfølging, intern kvalitetskontroll
- Attestasjoner
- Annet bl.a. veiledning, møter i kontrollutvalg og kommunestyre m.m.

4.2 Revisors ressurser og kvalifikasjoner

Revisors ressurser og kvalifikasjoner er vurdert etter de krav som er satt i ISA 220. Etter vår gjennomgang er det vurdert at kapasitet mht. planlagte handlinger og nødvendige ressurser er tatt hensyn til i vårt rammeverk, og at kvalifikasjonene til våre medarbeidere blir opprettholdt gjennom faglig ajourhold og obligatoriske kurs. Dette gjør oss i stand til å utføre revisjonen av Rakkestad kommune på en faglig korrekt og god måte.

4.3 Revisors uavhengighet og objektivitet

KL § 79 og forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner mv. kap. 6 omhandler krav til revisors uavhengighet og objektivitet. Kravet til uavhengighet og objektivitet gjelder alle som foretar revisjon. Det påhviler derfor alle som utfører revisjon å foreta en løpende vurdering av sin uavhengighet. Bestemmelsene gjelder alle som utfører revisjon for kommunen. I følge revisjonsforskriften § 15 skal oppdragsansvarlig revisor hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Krav til uavhengighet og objektivitet gjelder også for revisors medarbeidere, men det er kun oppdragsansvarlige revisorer som plikter å legge fram en skriftlig vurdering for kontrollutvalget.

Uavhengigheten og objektiviteten til de revisorer som benyttes i Aremark kommune er vurdert og funnet i orden.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS har etablert rutiner som sikre at alle ansatte har fokus på sin egen uavhengighet til de oppdrag som den enkelte reviderer. Selskapet har fokus på vår væremåte og oppførsel, som sikrer profesjonalitet og objektivitet opp mot våre oppdragsgivere. Det er etablert etiske retningslinjer og varslingsrutiner.

5. Risikovurdering og vesentlighet

5.1 Risiko

Risiko handler om:

- Hva som kan gå galt
- Hvor sannsynlig er det at noe går galt
- Hva som er konsekvensen

Revisjonsstandarden ISA 315 "Identifisering og vurdering av risikoene for vesentlig feilinformasjon gjennom forståelse av enheten og dens omgivelser" inneholder krav for hvilke handlinger revisor skal utføre for å skaffe seg et grunnlag for å identifisere og anslå risikoer for vesentlig feilinformasjon i regnskapet.

Revisor gjennomfører risikoanalyser av kommunen for å kartlegge om det er områder hvor det foreligger risiko som kan medføre vesentlige feil i regnskapet. Gjennom analysene vurderes risiko på ulike områder, og resultatet av analysene avgjør omfanget og valget av revisjonshandlinger som revisor skal utføre. Revisor skal også vurdere om innhentet informasjon kan tyde på at det foreligger misligheter, og skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter. Kommunes internkontroll påvirker også risiko.

5.2 Foreløpig identifisering av områder der det kan foreligge høyere risiko

Etterlevelse av lovverket om offentlige anskaffelser.

- Omfattende lovverk. Brudd på loven kan medføre store konsekvenser.

Mva og mva-kompensasjon.

- Krevende område med komplisert regelverk. Feil kan medføre store tap for kommunen.

Oppfølging av kommunens investeringsprosjekter.

- Mangel på rutiner kan medføre budsjettoverskridelse.

5.3 Vesentlighet

Revisor fastsetter i den overordnede revisjonsstrategien en vesentlighetsgrense for regnskapet totalt sett. Videre fastsetter revisor en arbeidsvesentlighet som revisor bruker ved gjennomføring av revisjonen. Det blir også satt en grense for ubetydelig feil. Vesentlighetsgrensen for regnskapet totalt sett fastsettes med bakgrunn i risikoanalysen, revisors profesjonelle skjønn og den generelle kunnskapen revisor har om Aremark kommune. Sammenhengen mellom vesentlighet og revisjonsrisiko er at jo høyere vesentlighetsgrensen er, jo lavere er revisjonsrisikoen, og vice versa.

Brukerne av regnskapet står i sentrum ved vurdering av vesentlighet, det vil si at feilinformasjonen er vesentlig dersom den antas å påvirke de økonomiske beslutningene til brukerne av regnskapet. Kommunens økonomiske evne til å tåle feil i regnskapet vil være sentral ved fastsettelse av vesentlighetsgrensen. Revisor har også økt aktsomhetsnivå på områder som har stor oppmerksomhet fra de folkevalgte.

Som brukere av Aremark kommune årsregnskapet regnes først og fremst kommunens politikere og administrasjon, men også innbyggerne og andre eksterne med interesse for kommunens virksomhet og planene for denne. Dette gjelder leverandører, långivere, kunder, skatte- og avgiftsmyndigheter og andre offentlige myndigheter, lokalsamfunn/ lokalpresse og samfunnet for øvrig.

6. Revisjonsplan

Med basis i revisjonsstrategi utarbeider revisor en revisjonsplan for oppdraget. Revisjonsplanene angir de enkelte revisjonshandlinger som revisor skal utføre. Revisjonsplanene er revisjonens interne arbeidspapirer og skal ikke behandles politisk. Revisjonsplanen deler revisjonens ressurser inn i tre deler: regnskapsrevisjon, attestasjoner og annet.

6.1 Regnskapsrevisjon

Regnskapsrevisjon omfatter planlegging av oppdraget, kartlegging av kommunens risikoområder og intern kontroll, test av kontroller, budsjett og vedtaksoppfølging, substanshandlinger og årsoppgjørs handlinger. Regnskapsrevisjon blir delt inn i ulike områder:

- Lønn
- Innkjøp
- Investering / Driftsmiddelområdet
- Finans
- Overføring
- Salg
- Likvid
- Regnskapsrapportering

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for regnskapsrevisjon er anslått til 169 timer for 2019.

6.2 Attestasjoner

Det er et økende krav om uavhengig revisorkontroll av kommunens bruk av statlige midler. Slike kontroller krever egen planlegging og

egne handlinger, for å bekrefte kontrollpunkter og avgi særskilt revisors rapport.

Revisjonen gjennomfører kontroller for å bekrefte kommunes krav om merverdiavgiftskompensasjon hver termin, dvs. 6 ganger i året. Revisjonen er ansvarlig for å sende kompensasjonskravet via Altinn, på vegne av våre oppdragsgivere.

Revisjonen utfører også kontroll av tilskudd til ressurskrevende tjenester og telling av psykisk utviklingshemmede i tillegg til andre mindre attestasjoner.

Revisjonen tar høyde for i sin planlegging at omfanget av slike attestasjonskrav er varierende.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for attestasjoner er anslått til 35 timer for 2019

6.3 Annet

Som beskrevet innledningsvis i dokumentet omfatter ressursinnsatsen arbeid knyttet til og deltagelse i kontrollutvalgs- og kommunestyremøter mv. I tillegg til det bistår revisjonen med veiledning knyttet til ulike problemstillinger gjennom hele året ved behov.

Anslått tidsforbruk:

Ressursbehov for annet er anslått til 10 timer for 2019.

7. Oppsummering

Den overordnede revisjonsstrategien og revisjonsplanene vil gjennom året være til kontinuerlig vurdering etter hvert som revisjonen utføres. Hvis spesielle forhold skulle oppstå i løpet av året, vil det være muligheter for at det blir visse omprioriteringer i denne planen. Dette vil også være tilfelle dersom noen av de planlagte kontrollene viser seg lite hensiktsmessig å gjennomføre.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS
Rakkestad 09.08.2019

Pavel Makarov

for Rita Elnes
Distriktsrevisor

Sabri Mousa
Sabri Mousa
Revisor

Saksnr.: 2019/12949
Dokumentnr.: 4
Løpenr.: 162381/2019
Klassering: 510/118
Saksbehandler: Ida Bremnes Haaby

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Aremark	18.11.2019	19/37

Revisjonens oppdragsvurdering

Vedlegg Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

Kontrollutvalget tar revisjonens oppdragsvurdering til orientering.

Rakkestad, 29.08.2019

Indre Østfold kontrollutvalgssekretariat IKS

- Oppdragsvurdering Aremark kommune

Saksopplysninger

Kontrollutvalgets påseansvar overfor revisjonen omfatter blant annet å vurdere revisors oppdragsvurdering og uavhengighetserklæring.

Kontrollutvalget skal hvert år motta en skriftlig egenvurdering av revisors uavhengighet, jfr. revisjonsforskriften § 15. Oppdragsansvarlig revisor skal vurdere egen uavhengighet opp mot krav i kommuneloven § 79 og forskrift om revisjon § 12 om krav til vandel. Denne ble behandlet i kontrollutvalgsmøte på vårparten 2019.

Videre legger IØKR IKS fram oppdragsvurdering for den enkelte kommune med en vurdering av uavhengighet, objektivitet, kapasitet og kompetanse. Revisjonen har vurdert *at kapasitet og kompetanse er til stede for å utføre revisjonen i Aremark kommune på en god måte, både for regnskapsrevisjonen og forvaltningsrevisjonen*. Nytt av året er at oppdragsansvaret er fordelt på to medarbeidere i stedet for én som tidligere.

Oppdraget for eierkommunene beskrives slik:

Det skal avgis en revisors beretning for regnskapets riktighet og at regnskapet er i overenstemmelse med lover og god regnskapsskikk. Det skal også utarbeides forvaltningsrevisjonsrapporter som bygger på, og måles opp mot bestemmelser i lover og forskrifter samt standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler at kontrollutvalget tar revisors oppdragsvurdering til orientering.

Indre Østfold Kommunerevisjon IKS		Klientnr.: Aremark kommune	Arkiv: 14.1.21
Oppdrag: Aremark kommune		Utarbeidet dato/sign.: 14/08/19/PM	År: 2019
Enhet: Regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon		Gjennomgått dato/sign.:	Side: 1
Sak: OPPDRAGSVURDERING			
Oversikt over team og timebudsjett			
Ansvarlig revisor:	<i>Rita Elne, Pavel Makarov</i>	Timer:	
	<i>Kontaktperson: Sabri Mousa</i>		
Medarbeider(e):	<i>RR team;</i>	Timer:	
	<i>Svend-Harald Klavestad</i>		
	<i>Lene Eilertsen, Unni Torp og</i>		
	<i>Inger Marie Karlsen-Moum og</i>		
	<i>Jehona Rukiqi.</i>		
	<i>FR team;</i>		
	<i>Casper Støten, Sten Morten Henningsmoen og</i>		
	<i>Frank Willy Vindløv Larsen.</i>		
		378 timer (214 RR/164 FR)	
Vurdering av uavhengighet og objektivitet, jf. ISA 200 pkt 14 og ISA 220 pkt. 11			
<i>Revisjonen blir utført etter god revisjonsskikk. Medarbeidere på oppdraget er vurdert i forhold til krav i pkt. 11 i ISA 220. Det er vurdert slik at sammensetningen på teamet ikke bryter mot noen av punktene i standarden.</i>			
Vurdering av kapasitet og kompetanse, jf. ISA 220 pkt. 14			
<i>Det vurderes at selskapet har kapasitet og kompetanse for å utføre revisjonen i Aremark kommune på en god måte, både for regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjonen.</i>			
Hva består oppdraget av, spesielle vilkår for oppdraget eller avtale, jf. ISA 220 pkt.15			
<i>Det skal avgis en revisors beretning for regnskapets riktighet og at regnskapet er i overenstemmelse med lover og god regnskapsskikk. Det skal også utarbeides forvaltningsrevisjonsrapporter som bygger på, og måles opp mot bestemmelser i lover og forskrifter samt standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.</i>			
Skal det sendes engasjementsbrev eller inngås særskilt avtale? Jf. ISA 210 pkt. 9, 10,11 og 12			
Ja / nei			
<i>Nei</i>			
Hvis nei, begrunnelse:			
<i>Det ble sendt engasjementsbrev til <u>alle</u> kommunene i Østfold fra det selskapet vi ble fisjonert fra (Østfold kommunerevisjon). Ved oppstart av nytt selskap IØKR fra 01.01.02 ble oppdraget (innhold og arbeidsdeling) behandlet i eierkommunene i forbindelse med oppdeling i revisjon og sekretariat. Det blir skrevet nye engasjementsbrev etter valget 2019.</i>			